

**การสื่อสารนโยบายของพรรคการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2566
ของประชาชนในจังหวัดภาคใต้ตอนบน**

**Communication of Political Party Policies That Affect the Decision
to Exercise The Right to Vote For Members of The House of
Representatives
in The 2023 General Election of The People in The Upper Southern
Provinces**

**สุดารัตน์ สุตสมบุญ¹ กันตภณ นูทองแก้ว² และสิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา³
Sudarat Sudsomboon¹, Kantaphon Nuthongkaew²
and Sitthipong Sitthiphataraprabha³**

¹ นักศึกษาปริญญาเอก รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

^{2,3} อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

¹ PhD student Doctor of Political Science Faculty of Social Sciences Mahamakut Buddhist University

^{2,3} Lecturer in the Doctor of Political Science program Mahamakut Buddhist University

E-mail: sudsomboon.pao1208@gmail.com¹; kantaphon_27@hotmail.com², ongsitthipong@gmail.com³

Received: Feb. 17,2025; Revised: April. 11,2025; Accepted: April. 25,2025

บทคัดย่อ

การสื่อสารนโยบายพรรคการเมือง มีความสำคัญต่อพรรคการเมืองและประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพราะเป็นเครื่องมือที่ส่งผลต่อการตัดสินใจว่าจะลงคะแนนเสียงให้กับบุคคลใด บทความวิจัยนี้มุ่งศึกษา 1) เพื่อวิเคราะห์นโยบายของพรรคการเมือง 2) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของการสื่อสารนโยบายของพรรคการเมือง 3) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ และ 4) เพื่อนำเสนอรูปแบบการสื่อสารนโยบายของพรรคการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปของประชาชน เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี เก็บข้อมูลจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 700 คน และผู้ให้ข้อมูลจำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบบันทึกข้อมูล และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และวิเคราะห์ด้วยความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีพรรณนาผลการวิจัยพบว่า :

1. นโยบายของพรรคการเมือง ส่วนใหญ่เป็นนโยบายประชานิยม บางนโยบายสามารถทำได้จริง เกิดนโยบายแนวคิดใหม่ และเป็นนโยบายภาพรวมไม่สามารถเชื่อมโยงมายังระดับพื้นที่ได้
2. องค์ประกอบของการสื่อสารนโยบายพรรคการเมือง ประกอบด้วย ผู้สมัครรับเลือกตั้ง นโยบาย การรณรงค์หาเสียง และประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
3. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ ด้านนโยบายหาเสียงของพรรคการเมือง ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้านคุณลักษณะของพรรคการเมือง ด้านผลงานที่ผ่านมาของผู้สมัครและด้านผลประโยชน์ต่างตอบแทน
4. รูปแบบการสื่อสารนโยบายของพรรคการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปของประชาชน เรียกว่า 5Ps Model ประกอบด้วย นักการเมือง, นโยบาย, ประชาชน, สื่อ และรูปแบบของสถานการณ์

คำสำคัญ: นโยบายพรรคการเมือง องค์ประกอบของการสื่อสาร ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง
รูปแบบการสื่อสารนโยบายของพรรคการเมือง

Abstract

Communication of political party policies were important for political parties and voters because it is a tool that influences their decision on who to vote. This research aims 1) to analyze political party policies; 2) to analyze the components of the communication of political party policy; 3) to analyze the factors that influence decision-making; and 4) to present the communication model of political party policies that influence the general decision of the people to exercise their right to vote for members of the House of Representatives. This research is a mixed-methods research. Data was collected from 700 eligible voters and 36 informants. The research instrument questionnaire, recording forms, and structured interview forms. Data were analyzed using frequency, mean, standard deviation, and descriptive analysis.

The results showed that:

1. Most of political party policies are populist policies that some policies can actually be implemented, create new policy ideas, and cannot be linked to the local level.
2. The components of communication of political party policies include candidates, policies, campaigns, and eligible voters.
3. Factors affecting the decision to exercise the right to vote for members of the House of Representatives include political party campaign policies; election campaigns for House of Representatives candidates; characteristics of candidates for the House of Representatives; characteristics of political parties; past achievements of the candidates; and the compensation and benefits.
4. The communication model of political party policies that affects the general decision of the people to exercise their right to vote for members of the House of Representatives is called the 5Ps Model that were consisting of Politician, Policy, People, Publishing and Pattern of situation.

Keywords: Political party policies, Elements of communication, Factors affecting election decisions, Communication patterns of political party policies

บทนำ

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในระบบรัฐสภา มีสถาบันทางการเมืองที่สำคัญ คือ พรรคการเมือง ซึ่งเป็นสะพานเชื่อมระหว่างภาคประชาชนกับภาครัฐบาลที่ทำหน้าที่บริหารปกครอง มีความชอบธรรมในการเสนอตัวแทนเข้าสู่การเลือกตั้ง โดยมุ่งหวังให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง อันจะได้สิทธิเข้าไปใช้อำนาจในการบริหารประเทศ (Nanthawaropas, 2014) ซึ่งสอดคล้องกับ Tansakunrungruang (2022) ได้อธิบายว่า พรรคการเมืองมีความสำคัญต่อระบบการปกครองเป็นอย่างมาก แม้แต่ในการปกครองที่ไม่เป็นประชาธิปไตย ยังจำเป็นต้องมีพรรคการเมือง โดยเฉพาะพรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ถือว่าเป็นสถาบันหลักที่ทำหน้าที่ตัวเชื่อมโยงระหว่าง “ภาครัฐ” กับ “ภาคประชาชน” โดยที่พรรคการเมืองจะนำเอาปัญหาหรือความต้องการของประชาชนมาเป็นนโยบายของพรรคการเมืองและนำนโยบายเหล่านั้นไปปฏิบัติเมื่อได้รับเลือกตั้งเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายบริหาร รวมทั้งเป็นสถาบันทางการเมืองที่มีความชอบธรรมในการคัดเลือกตัวแทนในรูปแบบการเลือกตั้งเพื่อให้ได้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้าไปทำหน้าที่จัดสรรทรัพยากรและผลประโยชน์ของสังคม ซึ่ง Phakapaswivat. (2003) ได้อธิบายว่า พรรคการเมืองมีหน้าที่สำคัญ ได้แก่ 1) การกำหนดทิศทางทางการเมือง 2) การรวมตัวของผู้มีแนวคิดร่วมกัน 3) การกระจายค่านิยม (Socialization Function) 4) การเป็นตัวแทนของประชาชน 5) การคิดสรรบุคลากรทางการเมือง และ 6) การสร้างความชอบธรรม โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ การได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเข้าทำหน้าที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ด้วยเหตุนี้พรรคการเมืองต้องส่งตัวแทนเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง และสื่อสารไปยังประชาชนเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เช่น คุณลักษณะผู้สมัคร นโยบายของพรรค ภาพลักษณ์ของพรรคและหัวหน้าพรรค เป็นต้น ผ่านการสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้ทำหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามที่

กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ เพราะพรรคการเมืองที่มีสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรจำนวนมาก จนจัดตั้งรัฐบาลได้ หรือร่วมรัฐบาลในการบริหารประเทศ พรรคการเมืองนั้นมีโอกาสนำนโยบายของพรรคที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงมากำหนดเป็นนโยบายรัฐบาลเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติผ่านการบริหารราชการแผ่นดินได้

จากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ.2566 ที่ผ่านมา พบว่า นโยบายของพรรคการเมืองที่สื่อสารไปยังประชาชน ครอบคลุม 7 นโยบายหลัก ได้แก่ 1) นโยบายด้านการเมือง เช่น แก้กฎหมายที่ละเมิดสิทธิประชาชน จัดทำรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน 2) นโยบายด้านเศรษฐกิจ เช่น เพิ่มจำนวนใบอนุญาตธนาคารเสมือนจริงแห่งยุคดิจิทัล (Virtual Bank) 3) นโยบายด้านคมนาคม เช่น เชื่อมโยงโครงข่ายรถไฟความเร็วสูงทั่วประเทศ พัฒนาตัวร่วมใช้บัตรใบเดียว เดินทางได้ทุกระบบขนส่งสาธารณะทั่วไทย 4) นโยบายด้านเกษตรกรรม เช่น เพิ่มผลผลิตข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ลำไย โดยเฉพาะข้าวโพดและถั่วเหลือง 5) นโยบายด้านพลังงาน เช่น เปลี่ยนรถเมล์กรุงเทพฯ เป็นรถไฟฟ้า ส่งเสริมอุตสาหกรรมรถเมล์-รถบรรทุกไฟฟ้า สร้างเศรษฐกิจสีเขียวครบวงจร สร้างอุตสาหกรรมชิปในประเทศ 6) นโยบายด้านสาธารณสุข เช่น บัตรประชาชนใบเดียวรักษาได้ทั่วไทย สิทธิการุณยฆาต และ 7) นโยบายด้านการศึกษา เช่น โรงเรียนสองภาษาทุกท้องถิ่น เรียนฟรีอาชีวะถึง ปวส. จบแล้วมีงานทำ เป็นต้น ซึ่งนโยบายของพรรคการเมืองที่สื่อสารไปยังประชาชน ผ่านการสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ นั้น เพื่อให้ประชาชนมีข้อมูลในการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง (Sakworawit & Wongsukhumamorn, 2019)

การสื่อสาร จึงเป็นเรื่องสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพราะการสื่อสารเป็นกระบวนการในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ความรู้สึกนึกคิด หรือความหมายของสิ่งต่าง ๆ จากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร โดยอาศัยสื่อหรือช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและเกิดการตอบสนองต่อกัน อย่างถูกต้องระหว่างบุคคลที่เป็นผู้ส่งสารและบุคคลที่เป็นผู้รับสาร (Wisuttho, 2022) ในขณะการสื่อสารทางการเมือง เป็นความพยายามสื่อสารระหว่างผู้สื่อสารและผู้รับสารในประเด็นเรื่องความคิดเห็นทางการเมือง ผลประโยชน์ทางการเมือง หรือข้อเรียกร้องในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Pares I Maicas (1992), Almond and Powell (1987), Denton and Woodward (1990)) ซึ่งเมื่อพรรคการเมืองได้สื่อสารนโยบายไปยังประชาชนด้วยช่องทาง และรูปแบบต่าง ๆ แล้ว ประชาชนจึงนำข้อมูลที่ได้รับไปตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งจากการศึกษาพบว่ามีหลายปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เช่น 1) ปัจจัยทางสังคม 2) ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร 3) ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร 4) ปัจจัยด้านคุณสมบัติของสื่อบุคคล 5) ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร 6) ปัจจัยด้านพรรคการเมืองของผู้สมัคร 7) ปัจจัยด้านการจูงใจในสิ่งตอบแทน/ผลประโยชน์สิ่งตอบแทน 8) ปัจจัยด้านบริบททางการเมือง และ 9) ปัจจัยด้านการอุปถัมภ์ของผู้สมัคร (sener, Balku, & Alkan (2023), Sonchaeng (2018), Phongsri (2019), Sihabunlee (2023), Kloadet et al. (2021), Phochankoh (2022), Saikua (2022)

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ.2566 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2564 กำหนดให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 500 คน ประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน 400 คน และสมาชิกที่มาจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง จำนวน 100 คน โดยการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดระนอง ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา และภูเก็ต มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้ 29 คน ผลการเลือกตั้งพรรคการเมืองที่ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมากที่สุด คือ พรรครวมไทยสร้างชาติ จำนวน 10 คน พรรคภูมิใจไทย จำนวน 8 คน พรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 6 คน พรรคก้าวไกล จำนวน 3 คน และ พรรคพลังประชารัฐ จำนวน 2 คน ในขณะที่คะแนนเสียงจากแบบบัญชีรายชื่อของพรรค พบว่า พรรคที่ได้คะแนนเสียงมากที่สุด คือ พรรครวมไทยสร้างชาติ ได้คะแนนเสียง 908,904 คะแนน พรรคก้าวไกล ได้คะแนนเสียง 871,149 คะแนน พรรคเพื่อไทย ได้คะแนนเสียง 227,814 คะแนน พรรคประชาธิปัตย์ ได้คะแนนเสียง 213,152 คะแนน และ พรรคภูมิใจไทย ได้คะแนนเสียง 97,446 คะแนน (Office of the Election Commission, 2023) จากข้อมูลข้างต้น มีประเด็นที่น่าสนใจ คือ ที่ผ่านมาในจังหวัดภาคใต้ตอนบนพบว่า พรรคประชาธิปัตย์ มักได้รับชัยชนะและมีคะแนนทั้งทางคู่แข่งมาโดยตลอด แต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อปี พ.ศ.2562 และ พ.ศ.2566 มีพรรคการเมืองอื่นทั้ง พรรครวมไทยสร้างชาติ พรรคภูมิใจไทย พรรคพลังประชารัฐ และพรรคก้าวไกล ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งจนได้รับชัยชนะมากกว่าพรรคเก่าแก่อย่างพรรคประชาธิปัตย์ แต่ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง คือ คะแนนเสียงของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พบว่า พรรคก้าวไกล ซึ่งได้รับชัยชนะมาเพียง 3 เขตเลือกตั้ง และ พรรคเพื่อไทย ที่ไม่ได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเลย แต่ได้

คะแนนเสียงเป็นลำดับที่ 2 และ 3 รองจากพรรครวมไทยสร้างชาติ ในขณะที่ อดีตผู้ชนะการเลือกตั้งในเขตภาคใต้ ตอนบนของพรรคประชาธิปัตย์ได้รับคะแนนเสียงเพียง 213,152 คะแนน ซึ่งแต่ละพรรคการเมืองข้างต้นต่างนำการสื่อสาร และการนำเสนอข้อมูลที่ครอบคลุมด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านพลังงาน ด้านเกษตรกรรม ด้านการศึกษา ด้าน สาธารณสุข และด้านคมนาคม แต่เพราะเหตุใดความนิยมในพรรคการเมือง นโยบายพรรคการเมือง และผู้สมัคร มีความ แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

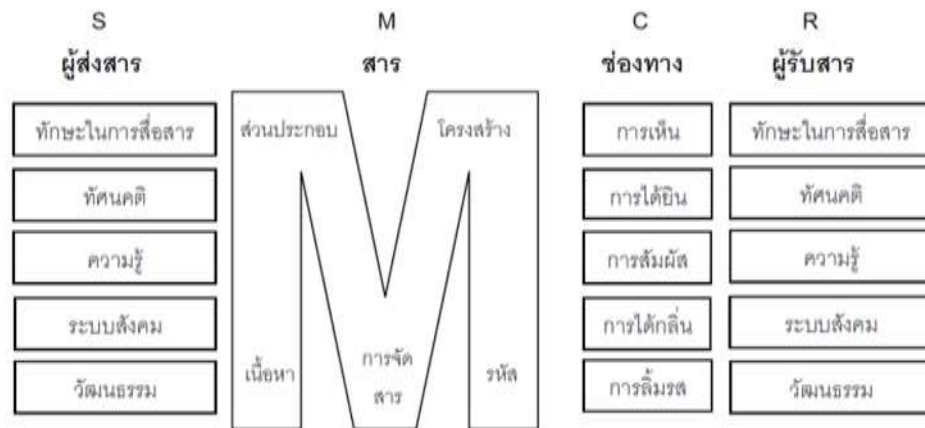
จากประเด็นสำคัญข้างต้น ส่งผลให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาพรรคการเมืองที่สำคัญได้แก่ พรรครวมไทยสร้างชาติ พรรค ก้าวไกล พรรคเพื่อไทย พรรคประชาธิปัตย์ พรรคภูมิใจไทย และพรรคพลังประชารัฐ ว่ามีการสื่อสารนโยบายของพรรค การเมืองอย่างไร จึงส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชน รวมถึงมีการศึกษาสภาพทั่วไปของการสื่อสารนโยบายของพรรค ช่วงก่อนการเลือกตั้งว่าเป็นอย่างไร มีองค์ประกอบอะไรบ้างที่ทำให้การสื่อสารนโยบายของพรรคการเมืองประสบ ความสำเร็จ และมีปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนในจังหวัดภาคใต้ตอนบนตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งใน ครั้งนี้ เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปวิเคราะห์สู่การสร้างรูปแบบการสื่อสารนโยบายของพรรคการเมืองในจังหวัดภาคใต้ตอนบน โดยผลการศึกษาที่ได้จะเป็นแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการสื่อสารนโยบายของพรรคการเมืองในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น และได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์นโยบายของพรรคการเมือง องค์ประกอบของการสื่อสารนโยบายของพรรคการเมือง ปัจจัยที่มีผล ต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสร้างรูปแบบการสื่อสารนโยบายของพรรคการเมืองที่ส่งผล ต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปของประชาชน

ทบทวนวรรณกรรม

การสื่อสารเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับ การคิด การรับรู้ การเรียนรู้ของบุคคล และ มีความเกี่ยวข้องไปถึง บุคคลอื่นและสังคมด้วยเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนมีลักษณะเป็นนามธรรม ยากที่จะอธิบายให้ชัดเจนได้ว่าการ สื่อสารมีสภาพที่แท้จริงเป็นอย่างไร หรือมีปรากฏการณ์อะไรบ้างที่เกิดขึ้นในกระบวนการสื่อสาร นักวิชาการการสื่อสารได้ พยายามศึกษาตั้งสมมติฐาน คิดค้นหาคำอธิบายและสร้างแผนผังหรือแบบจำลองขึ้นมาเพื่ออธิบายลักษณะหรือ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการสื่อสาร ซึ่งแบบจำลองหรือแผนผังเพื่ออธิบายการสื่อสาร ดังกล่าวในปัจจุบันมีอยู่เป็น จำนวนมาก สามารถนำมาสรุปเป็นทฤษฎีการสื่อสารที่สำคัญได้หลายทฤษฎี (Bunlue, 1995) เช่น ทฤษฎีการสื่อสารของ เดวิด เค เบอร์โล (David K. Berlo, 1960) เป็นทฤษฎีพื้นฐานที่จะทำความเข้าใจกับ กระบวนการสื่อสารได้อย่างชัดเจน โดย David K. Berlo ได้อธิบายองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารไว้ 6 ประการ คือ 1) แหล่งสาร (Source) 2) ผู้เข้ารหัสสาร (Encoder) 3) เนื้อหาข่าวสาร (Message) 4) ช่องทางการสื่อสาร (Channel) 5) ผู้ถอดรหัสสาร (Decoder) และ 6) ผู้รับสาร (Receiver) นอกจากนี้ การสื่อสารเป็นกระบวนการเริ่มต้นจากผู้ส่งสาร ซึ่งอาจเป็นบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มคนที่มีจุดมุ่งหมาย ในการสื่อสารทำการส่งเนื้อหาข่าวสาร ซึ่งอาจเป็นคำพูด การเขียน สัญลักษณ์ โดยการเข้ารหัส สารผ่านช่องทางการ สื่อสารต่าง ๆ ไปสู่ผู้รับสาร ซึ่งผู้รับสารจะทำการถอดรหัสเพื่อรับสารนั้น ซึ่งกระบวนการสื่อสารนี้ อาจเรียกทั่วไปว่า SMCR Model ตามแบบจำลองดังนี้

รูปที่ 1 แบบจำลองการสื่อสารของ David K. Berlo
ที่มา : Nanthawaropas (2014)

จากภาพที่ 1 SMCR Model นับว่าเป็นทฤษฎีทางการสื่อสารที่นักการสื่อสารนิยมใช้เป็นต้นแบบในการศึกษา รูปแบบหรือวิธีการสื่อสาร การวิเคราะห์องค์ประกอบทางการสื่อสาร และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาวิธีการสื่อสาร ในบริบทต่างๆ โดย 1) ผู้ส่ง (Source) ต้องเป็นผู้ที่มีทักษะความชำนาญในการสื่อสาร โดยมีความสามารถในการเข้ารหัส (encode) เนื้อหาข่าวสาร มีเจตคติที่ดีต่อผู้รับเพื่อผลในการสื่อสาร มีความรู้อย่างดีเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่จะส่ง และควรมีความสามารถในการปรับระดับของข้อมูลนั้นให้เหมาะสมและง่ายต่อระดับความรู้ของผู้รับ ตลอดจนพื้นฐานทางสังคม และวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับผู้รับด้วย 2) ข้อมูลข่าวสาร (Message) เกี่ยวข้องทางด้านเนื้อหา สัญลักษณ์ และวิธีการส่ง ข่าวสาร 3) ช่องทางในการส่ง (Channel) หมายถึงการที่จะส่งข่าวสารโดยการให้ผู้รับได้รับข่าวสารข้อมูลโดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 หรือเพียงส่วนใดส่วนหนึ่ง คือ การได้ยิน การดู การสัมผัส การลิ้มรส หรือ การได้กลิ่น และ 4) ผู้รับ (Receiver) ต้องเป็นผู้ที่มีทักษะความชำนาญในการสื่อสารโดยมีความสามารถในการ “การถอด รหัสสาร” (decode) เป็นผู้ที่มีเจตคติ ระดับความรู้ และพื้นฐานทางสังคม วัฒนธรรม เช่นเดียวหรือคล้ายคลึงกันกับผู้ส่งสารจึงจะทำให้การสื่อความหมายหรือการสื่อสารนั้นได้ผล

ในขณะที่การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองมีเหตุปัจจัยที่มีความซับซ้อน และหลากหลายกระจายตัว มากขึ้น โดยเฉพาะต่อเหตุผลที่ยึดโยงอยู่กับขบวนการทางสังคม การเมืองภายนอกมากกว่ายึดโยงอยู่กับตัวผู้นำและแกนนำ ภายในพรรค ขณะเดียวกัน การวัดผลสำเร็จก็จะถ่ายเทน้ำหนักไปที่การสร้างอิทธิพลต่อสังคม การเมือง และเป้าหมายคือ การได้รับเลือกตั้งเพียงประการเดียว นโยบายพรรคการเมืองมีลักษณะ “ขายฝัน” ไม่สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนได้จริง ในการทำความเข้าใจสภาพการณ์หรือปัญหาของการกำหนดนโยบาย อาจมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเข้าใจขั้นตอน และโครงสร้างของพรรคการเมืองอย่างถ่องแท้เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ผ่านมาอาจกล่าวได้ว่าการศึกษาเรื่องการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองมีเพียงความมุ่งหมาย หรือมีเป้าหมายเพียงผลได้/เสียในการเลือกตั้ง มากกว่า การกำหนดนโยบายที่สามารถแก้ไขปัญหากับท้องที่หรือสังคมได้จริง จึงประสบกับปัญหาของการเหมารวมและไม่สามารถอธิบายปัญหาที่เกิดขึ้นจริงได้ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองไทย คือ (Laiprakobsap, 2021) 1) นโยบายเหล่านั้นทำให้เกิดปัญหาหรือภาระหนี้สินแก่ประชาชนในระยะยาว เช่น นโยบายลดหนี้แรกที่ทำให้ผู้ที่ยังไม่เคยมีรถยนต์ซื้อรถยนต์ แม้รัฐบาลจะมีเงินช่วยเหลือแต่ก็ก่อให้เกิดภาระหนี้สินแก่ประชาชนเกินจำเป็น ส่วนใหญ่มักจะเป็นกลุ่มนักศึกษาที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาใหม่และเพิ่งเข้าสู่ระบบงาน และผู้ที่ได้ผลประโยชน์โดยมาก ก็คือกลุ่มบริษัทคาร์ดินัลใหม่เป็นต้น และ 2) นโยบายส่วนใหญ่ถูกกำหนดมาเพื่อ

ผลลัพธ์ คือ คะแนนเสียง บางนโยบายก็ไม่สามารถทำได้จริงเพราะไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง เช่น กำหนดนโยบายให้ค่าแรงขั้นต่ำที่สูงเกินไป ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดภาคใต้ตอนบน จำนวน 3,477,794 คน (Office of the Election Commission, 2023)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) จำนวน 700 คน กระจาย 7 จังหวัดเท่ากัน จังหวัดละ 100 คน คือ ระนอง, ชุมพร, สุราษฎร์ธานี, พังงา, ภูเก็ต, กระบี่ และ นครศรีธรรมราช

ประชากรและผู้ให้ข้อมูล นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์และการสื่อสารทางการเมือง ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ช่วยหาเสียง และประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ (1) นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์และการสื่อสารทางการเมือง (2) ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง (3) สมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร (4) ผู้ช่วยหาเสียง และ (5) ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ และการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง

การสร้างเครื่องมือ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ การตรวจสอบหาคุณภาพของแบบสอบถามในงานวิจัยนี้ 1) ความเที่ยงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหา และภาษาเพื่อให้มีความสมบูรณ์ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 3 คน และด้านการสื่อสารการเมือง จำนวน 2 คน นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับองค์ประกอบที่ต้องการวัด (Index of Item Objective Congruence: IOC) การวิจัยในครั้งนี้มีค่า IOC อยู่ระหว่าง .6-1 และ 2) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจริงของการวิจัยนี้ และหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .80 ขึ้นไป ซึ่งพบว่าได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ค่าระดับความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2566 โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการคำนวณทางสถิติ และวิเคราะห์ข้อมูล จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ด้วยการสร้างข้อสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัย พร้อมทั้งตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าและตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (Trustworthiness) นำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

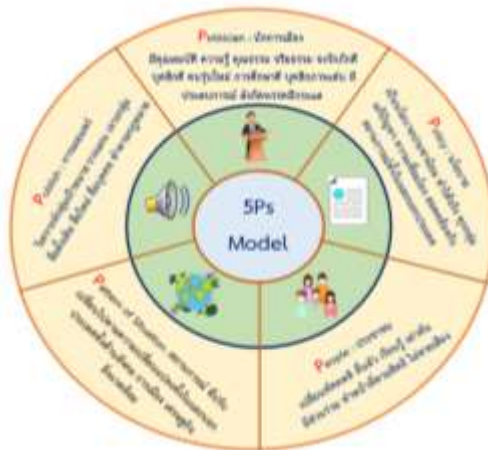
1. นโยบายของพรรคการเมือง ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2566 จังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่า นโยบายของพรรคการเมืองยังให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายประชานิยมเพื่อดึงดูด

.....
ให้ประชาชนตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ได้ง่ายขึ้น นโยบายบัตรสวัสดิการพลัส พรศก้าวไกล นโยบายสวัสดิการก้าวหน้า นโยบายแจกเงินในกระเป๋าเงินดิจิทัลคนละ 10,000 บาท แจกให้บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป นโยบายแจกเงินผู้สูงอายุ ตามขั้นบันได นโยบายประกันราคาสินค้าเกษตร เป็นต้น เพราะพรรคการเมืองมองว่า นโยบายประชานิยม เป็นการขับเคลื่อนทางการเมืองของมวลชน อุดมการณ์ส่วนใหญ่ของประเทศ ที่ไม่ใช่มวลชนกลุ่มน้อยที่ออกมาต่อต้าน หรือกลุ่ม อภิสิทธิ์ชน หรือชนชั้นกลาง โดยปรารถนาให้นโยบายทางการเมืองเอื้อผลประโยชน์เชิงสวัสดิการสังคมมากกว่าการ สงเคราะห์โดยรัฐ ซึ่งต้องยึดโยงกับระบบเศรษฐกิจมหภาคที่เน้นการกระจายรายได้ให้กับประชาชนในสังคมได้อย่างเป็น ธรรม หากพิจารณาในแง่ของอุดมการณ์ทางการเมืองจำเป็นต้องมีผู้นำมวลชนที่มีบารมีมากเพียงพอ ด้วยการนำเสนอ นโยบายของพรรคการเมืองผ่านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เพื่อให้ได้เสียงสนับสนุนจากประชาชนและปรารถนาเข้ามา บริหารประเทศในฐานะรัฐบาลภายใต้นโยบายประชานิยม แต่ในขณะเดียวกัน พรรคการเมืองบางพรรคการเมือง ยังได้ นำเสนอนโยบายที่ไม่มีพรรคการเมืองใดกำหนดเป็นนโยบายของพรรค เช่น นโยบายการแก้ไขรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ นโยบาย รัฐสวัสดิการ การยกเลิกการเกณฑ์ทหาร การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ซึ่งถือว่าเป็นการนำเสนอที่มีความ แตกต่าง ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่า พรรคก้าวไกล เป็นพรรคใหม่ที่เกิดจากการรวมกลุ่มของคนรุ่นใหม่ และมีแนวคิด เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายที่เป้าหมายไปยังกลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งใหม่ที่ต้องเห็นประเทศไทยเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง มีเศรษฐกิจที่ก้าวหน้า เป็นธรรม สังคมที่ทุกคนมีคุณภาพที่ได้รับการดูแลอย่างเท่าเทียม

2. องค์ประกอบการสื่อสารนโยบายของพรรคการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ.2566 จังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่า 1) ผู้ส่งสารหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร มีลักษณะสำคัญคือ (1) มีประสบการณ์ทางการเมือง (2) ได้รับการพัฒนาความรู้และตนเองด้านต่าง ๆ (3) เป็นคน พื้นที่ การศึกษาดี มีความรู้ บุคลิกภาพดี สื่อสารเป็น (4) ไม่จำเป็นต้องสังกัดพรรคการเมืองใหญ่ (5) มีการคิดวิเคราะห์รอบ ด้าน (6) เข้าใจสังคม วัฒนธรรม บริบทของพื้นที่ และ (7) มีความฉลาดทางอารมณ์ 2) สารหรือนโยบายของพรรคการเมือง มีลักษณะสำคัญคือ (1) นโยบายประชานิยม (2) นโยบายแนวคิดใหม่ (3) การกำหนดนโยบายตามขนาดของพรรค (4) โลโก้ พรรคและสโลแกนจำง่าย (5) นโยบายขายฝัน (6) นโยบายเอื้อประโยชน์นายทุน (7) การออกแบบนโยบายไม่เป็นระบบ และ (8) นโยบายกระแทกกระทั้นทางคลัง 3) สื่อหรือช่องทางการสื่อสาร มีลักษณะสำคัญคือ 1) สื่อดั้งเดิม 2) สื่อสังคมออนไลน์ 3) สื่อบุคคล 4) สื่อมวลชน และ 5) หัวคะแนนธรรมชาติ และ 4) ผู้รับสารหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีลักษณะสำคัญคือ 1) มีความตื่นตัวทางการเมือง 2) มีความรู้ทางการเมือง 3) มีความตระหนักรู้ต่อหน้าที่ 4) มีสิทธิเลือกตั้งแต่ใช้สิทธิไม่ได้ 5) มีการซื้อสิทธิขายเสียง 6) มีการวิเคราะห์ชุดข้อมูล และ 7) ได้รับอิทธิพลจากครอบครัว

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ.2566 จังหวัดภาคใต้ ตอนบน พบว่า 1) ด้านนโยบายหาเสียงของพรรคการเมือง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.59, S.D. = 0.66) 2) ปัจจัยด้านการรณรงค์ หาเสียงของผู้สมัครสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.59, S.D. = 0.72) 3) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.59, S.D. = 0.73) 4) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของพรรคการเมือง มีค่าเฉลี่ย($\bar{X}$ = 3.53, S.D. = 0.78) 5) ปัจจัยด้านผลงานที่ผ่านมาของผู้สมัคร มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.53, S.D. = 0.81) และจากการสัมภาษณ์พบว่า ปัจจัยด้านผลประโยชน์ต่างตอบแทนส่งผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2566 ของประชาชนในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ยังปรากฏอยู่ในการเลือกตั้งมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการซื้อสิทธิขาย เสียง บุญคุณ ระบบเครือญาติ ระบบอุปถัมภ์ รวมถึงการพนันขั้นต่อด้วย

4. รูปแบบการสื่อสารนโยบายของพรรคการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรของประชาชน เรียกว่า “5Ps Model” ดังนี้

รูปที่ 2 รูปแบบการสื่อสารนโยบายของพรรคการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน 5Ps Model
ที่มา : ผู้เขียนบทความ

จากภาพ พบว่า รูปแบบการสื่อสารการสื่อสารนโยบายของพรรคการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน นั้นจำเป็นจะต้องประกอบที่สำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ P-Politician (ผู้สมัครรับเลือกตั้ง / นักการเมือง), P- Policy (นโยบายของพรรคการเมือง), P- People (ประชาชน), P- Publish (การเผยแพร่) และ P -Pattern of Situation (ความหลากหลายของสถานการณ์) จากรูปแบบดังกล่าวถือว่าเป็นแนวทางสำหรับการสื่อสารนโยบายของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งครั้งต่อไป และเมื่อพรรคการเมืองสามารถนำรูปแบบ 5Ps Model ไปใช้อย่างคิดวิเคราะห์ มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ จะส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. นโยบายของพรรคการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน เป็นการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2566 ของประชาชนในจังหวัดภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า 1) จุดแข็ง ประกอบด้วย มีการปรับปรุงกฎหมายเลือกตั้งพรรคการเมืองที่ประชาชนเชื่อถือ นโยบายแนวคิดใหม่ ผู้สมัครเป็นบุคคลที่ชาวบ้านรู้จักดี ผู้สมัครมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง การสร้างความเข้มแข็งของความเป็นครอบครัว ช่องทางรับข้อมูลมีมากขึ้น และ หัวคะแนนธรรมชาติ 2) จุดอ่อน ประกอบด้วย ผู้สมัครไม่เข้าใจนโยบายอย่างถ่องแท้ นโยบายมีความอ่อนไหว การหาเสียงโจมตีฝ่ายตรงข้าม นโยบายขายฝัน ทำไม่ได้จริง นโยบายก้าวหน้าเกินไป ไม่วิเคราะห์การใช้สื่อกับกลุ่ม ขาดประสบการณ์การทางเมือง และ ความไม่จริงใจของนักการเมือง 3) โอกาส ประกอบด้วย การเกิดหัวคะแนนธรรมชาติ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การปรับปรุงกฎหมายเลือกตั้ง จุดยืนของพรรคการเมือง พัฒนาการของประชาชนต่อการเมือง ผู้สมัครคนรุ่นใหม่ และ ระบบการเลือกตั้ง และ 4) ความท้าทาย ประกอบด้วย ปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียง การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน การสร้างเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างความรู้ การคัดเลือกผู้สมัคร การปรับตัวของพรรคการเมือง การใช้สื่อเหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย ระบบการเลือกตั้ง และการสร้างหัวคะแนนธรรมชาติ สอดคล้องกับการศึกษาของ Panthaneeya (2023) ได้ทำการ ศึกษาเรื่อง การสื่อสารนโยบายสาธารณะบนป้ายหาเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2566 จังหวัดตรัง ผลการวิจัยพบว่า ป้ายหาเสียงเลือกตั้งมี 2 ประเภท คือ 1) ป้ายหาเสียงของพรรคการเมือง (ส.ส.แบบบัญชีรายชื่อ) มีจำนวน 148 รูปแบบ จาก 19 พรรคการเมือง โดยพรรคที่มีรูปแบบป้ายมากที่สุด 3 อันดับ คือ พรรคเพื่อไทย พรรคประชาธิปัตย์ และพรรคเพื่อชาติ ตามลำดับ และ 2) ป้ายหาเสียงของผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง มีจำนวน 144 รูปแบบ โดยเขตที่มีรูปแบบป้ายมากที่สุด คือ เขต 2 และเมื่อพิจารณาผลการศึกษาข้อความที่แสดงถึงนโยบายสาธารณะที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองใช้ในการสื่อสารนโยบาย

พบว่า การสื่อสารนโยบายโดยส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 3 ด้าน คือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

2. องค์ประกอบของการสื่อสารนโยบายของพรรคการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน เป็นการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2566 ของประชาชนในจังหวัดภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ส่งสาร มีลักษณะสำคัญคือ (1) มีประสบการณ์ทางการเมือง (2) ได้รับการพัฒนาความรู้และตนเองด้านต่าง ๆ (3) เป็นคนพื้นที่ การศึกษาดี มีความรู้ บุคลิกภาพดี สื่อสารเป็น (4) ไม่จำเป็น ต้องสังกัดพรรคการเมืองใหญ่ (5) มีการคิดวิเคราะห์รอบด้าน (6) เข้าใจสังคม วัฒนธรรม บริบทของพื้นที่ และ (7) มีความฉลาดทางอารมณ์ 2) สาร มีลักษณะสำคัญคือ (1) นโยบายประชานิยม (2) นโยบายแนวคิดใหม่ (3) การกำหนดนโยบายตามขนาดของพรรค (4) โลโก้พรรคและสโลแกนจำง่าย (5) นโยบายขายฝัน (6) นโยบายเอื้อประโยชน์นายทุน (7) การออกแบบนโยบายไม่เป็นระบบ และ (8) นโยบายกระแทกกระทั้น 3) สื่อหรือช่องทางการสื่อสาร มีลักษณะสำคัญคือ 1) สื่อดั้งเดิม 2) สื่อสังคมออนไลน์ 3) สื่อบุคคล 4) สื่อมวลชน และ 5) หัวคะแนนธรรมชาติและ 4) ผู้รับสาร มีลักษณะสำคัญคือ 1) มีความตื่นตัวทางการเมือง 2) มีความรู้ทางการเมือง 3) มีความตระหนักรู้ต่อหน้าที่ 4) มีสิทธิเลือกตั้งแต่ใช้สิทธิไม่ได้ 5) มีการซื้อสิทธิขายเสียง 6) มีการวิเคราะห์ชุดข้อมูล และ 7) มีอิทธิพลจากครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Mahasuk (2022) ได้ทำการศึกษารื่อง การสื่อสารทางการเมืองไทยผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบทการสื่อสารทางการเมืองของไทย พ.ศ.2549 –พ.ศ.2563 มีวิวัฒนาการไม่หยุดนิ่ง 2) ในกระบวนการสื่อสาร ผู้ส่งสารมีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดกลยุทธ์การสื่อสาร “ศาสตร์ทางการเมืองตลาด” มีบทบาทในการเจาะกลุ่มเป้าหมาย ขณะที่ผู้รับสารในสังคมไทยมีความแตกต่างกันมาก แต่มีลักษณะเฉพาะร่วม คือ อ่อนไหวง่ายต่อกระแสสังคมและนิยมหวังพึ่งวีรบุรุษซึ่งตรงกับลักษณะมีสีแดงในทฤษฎีเกลียวพลวัต จึงทำให้การสื่อสารแบบปากต่อปาก (Viral Marketing) ใช้ได้ผลดี 3) ปรากฏการณ์หลอมรวมสื่อสังคมออนไลน์เป็นนวัตกรรมสื่อใหม่ที่ขับเคลื่อนมวลชนในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เอื้อต่อ “ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมใหม่” ผลักดันขอบเขตของ “พื้นที่สาธารณะ” ทั้งมิติกายภาพและออนไลน์ ช่วยให้การผลิตชุดข้อมูลเข้าไปได้สะดวกและรวดเร็ว โดยไม่ผูกติดกับสถานที่หรือเวลา 4) ปัจจัยความสำเร็จของการสื่อสารทางการเมืองภายใต้บริบทสังคมไทยประกอบด้วย “ผู้ส่งสาร” ที่มีทักษะการพูดดี เข้าใจกลยุทธการตลาดและทักษะดิจิทัล “สาร” ที่ตรงกับพฤติกรรมและรสนิยมของกลุ่มเป้าหมาย “ช่องทางการสื่อสาร” แบบหลอมรวมระหว่างสื่อใหม่กับสื่อเก่าโดยใช้นวัตกรรมช่วย และ “ผู้รับสาร” ที่พร้อมสนองตอบอย่างรวดเร็ว

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน เป็นการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2566 ของประชาชนในจังหวัดภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2566 ของประชาชนในจังหวัดภาคใต้ตอนบน โดยรวมทุกด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.56, S.D. = 0.69) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปน้อยสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านนโยบายหาเสียงของพรรคการเมือง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.59, S.D. = 0.66) ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ($\bar{X}$ = 3.59, S.D. = 0.72) และ ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ($\bar{X}$ = 3.59, S.D. = 0.73) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านคุณลักษณะของพรรคการเมือง ($\bar{X}$ = 3.53, S.D. = 0.78) และ ด้านผลงานที่ผ่านมาของผู้สมัคร ($\bar{X}$ = 3.53, S.D. = 0.81) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และยังพบปัจจัยที่สำคัญอีกที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ ปัจจัยผลประโยชน์ต่างตอบแทน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Yisoonyamklin et al. (2024) ได้ทำการศึกษารื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรในประเทศไทย จากการศึกษาสรุปได้ว่าการเลือกตั้งเป็นนวัตกรรมทางการเมืองที่ถูกสร้างขึ้นตามระบอบประชาธิปไตยแบบทางตรงซึ่งไม่สามารถปฏิบัติได้เพราะจำนวนประชากรมีมากเกินไปที่จะให้แต่ละคนแสดงความเห็น และความต้องการโดยตรง จำเป็นที่จะต้องมิตัวแทนหรือผู้แทนของประชาชนไปแสดงความคิดเห็น และสะท้อนความต้องการของประชาชนโดยรวมจึงเกิดขึ้น และการจะได้มาซึ่ง “ตัวแทน” หรือ “ผู้แทน” ของประชาชนจึงกระทำผ่าน “การเลือกตั้งของประชาชน” เมื่อสังคมมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น การเลือกตั้งที่จะได้ตัวแทนหรือผู้แทนไปแสดงความคิดเห็น และสะท้อนความต้องการของฝ่ายบริหารก็มีความยุ่งยากมากขึ้นและจากการศึกษาค้นคว้า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรในประเทศไทย พบว่า มีผลมาจากหลายปัจจัยที่ซับซ้อน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ทางการเมือง ด้านการประชาสัมพันธ์ของพรรคการเมือง ด้านการบริหารการจัดการ ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ด้านนโยบายหาเสียงของผู้สมัคร และด้านผลงานที่ผ่านมาของผู้สมัคร

สรุป

การสื่อสารนโยบายของพรรคการเมืองเป็นสิ่งสำคัญต่อการเลือกตั้งในสังคมการเมืองไทย เพราะนโยบายของพรรคถือว่าเป็นประเด็นสำคัญยิ่งที่จะส่งผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน แต่ในขณะเดียวกันการสื่อสารนั้นจะประสบความสำเร็จมากเพียงใด พรรคการเมืองจะต้องมีรูปแบบในการสื่อสารที่ชัดเจน นั่นคือการนำรูปแบบ “5Ps Model” มาใช้ในการสื่อสารนโยบายของพรรคการเมืองเพื่อให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) การซื้อสิทธิขายเสียง ยังเป็นปัญหาสำคัญในระบบการเมืองของไทยมาอย่างยาวนาน หน่วยงานการจัดการเลือกตั้ง คือ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรมีการแก้ไขกฎหมายให้จ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง เช่นเดียวกับการเลือกตั้งคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยทั่วประเทศ จัดให้มีการเลือกตั้งออนไลน์เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งออกกฎหมายเกี่ยวกับการได้สิทธิหรือการเสียสิทธิที่ประชาชนพึงได้รับจากรัฐในกรณีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง

2) การสื่อสารนโยบายของพรรคการเมือง เป็นการสื่อสารทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ การสื่อสารโดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์มีข้อดีคือ ต้นทุนต่ำและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มการใช้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่การนำมาใช้กับการเมือง ย่อมมีความละเอียดอ่อน ต้องเป็นการนำเสนอข้อมูลที่มีความจริง ไม่สร้างความเกลียดชังและที่สำคัญควรอยู่ในกรอบของกฎหมาย

3) การสื่อสารของนักการเมืองหรือผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำเป็นต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน มีความสำคัญไม่น้อยกว่าการสื่อสารนโยบายของพรรคการเมือง แม้นโยบายพรรคการเมืองจะดีอย่างไร แต่ถ้านักการเมืองนำไปสื่อสารไม่ถูกต้องหรือเข้าใจนโยบายอย่างแท้จริง จะทำให้การสื่อสารนั้นไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นนักการเมือง หรือผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะต้องมีการสื่อสารเป็นอย่างดี

4) ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่จะทำให้การเลือกตั้งบรรลุเป้าหมาย ดังนั้นทุกภาคส่วนทั้งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ต้องบูรณาการในการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีความตื่นตัว การมีส่วนร่วมทางการเมืองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งการให้ค่าตอบแทนให้กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพราะในการเลือกตั้งแต่ละครั้งประชาชนต้องเสียเวลา เสียค่าใช้จ่าย ในการมาลงคะแนนเสียงแต่ละครั้ง ถ้าไม่มีค่าตอบแทน ปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงก็คงยังมีต่อไปในสังคมไทย

5) พรรคการเมือง ต้องมีการทำงานอย่างมีระบบ มีการนำการศึกษาหรือการวิจัยมาช่วยในการดำเนินงานของพรรค เพื่อให้การดำเนินของพรรค ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การรณรงค์หาเสียง การคัดเลือกผู้สมัคร เพราะถ้าพรรคมีข้อมูลอย่างรอบด้านแล้วนำไปวางแผนยุทธศาสตร์สำหรับการเลือกตั้งนั้น ๆ

6) บุคคลที่จะเข้าสู่การเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของพรรคการเมือง ซึ่งพรรคการเมืองมีการกลั่นกรองและตรวจสอบคุณสมบัติตามกฎหมายเลือกตั้งแล้ว ตัวบุคคลเองจะต้องมีการแสดงตัวตน จุดยืน ความจริงใจ ความมุ่งมั่นที่จะทำงานการเมือง และต้องสร้างการรับรู้ให้เกิดแก่ประชาชนในพื้นที่ที่ตนเองลงสมัครรับเลือกตั้ง นอกจากนี้จะต้องมีการประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงก่อนการเลือกตั้งว่าเป็นอย่างไร จะได้นำมาข้อมูลมาวางแผนในการรณรงค์หาเสียงอย่างไร ใช้สื่อใด และใช้วิธีการหรือมีกลยุทธ์อย่างไรเพื่อให้ได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำการศึกษาวิจัย “กระบวนการกำหนดนโยบายพรรคการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน”

2) ควรทำการศึกษาวิจัย “กลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของพรรคคอนาคติใหม่ และก้าวไกล”

3) ควรทำการศึกษาวิจัย “การสื่อสารทางการเมืองที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในภาคใต้”

4) ควรทำการศึกษาวิจัย “ผลประโยชน์ต่างตอบแทน: ชัยชนะของการเลือกตั้งในสังคมไทย”

5) ควรทำการศึกษาวิจัย “การเปรียบเทียบผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง” โดยจำแนกตามเพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ถิ่นที่อยู่อาศัย

เอกสารอ้างอิง

- Almond, & Powell, G. B. (1978). *Comparative Politics: A Developmental Approach*. Boston: Little Brown and Co.
- Bunlue, T. (1995). Concepts about communication theory. In the teaching materials for Communication Studies, Units 1-8. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University. [in Thai]
- David K. Berlo. (1960). *The Process of Communication*. New York: Holt Rinehart & Winston Inc.
- Denton, R. E., Jr, & Woodward, G. C. (1990). *Political Communication in America*. New York: Praeger Publishers.
- Kloaddee, J. et al. (2021). Factors affecting the decision to exercise the right to elect members of the House of Representatives of the people of Hat Yai District. Songkhla Province. *Ratchaphak Journal*, 15(41), 259-272. [in Thai]
- Laiprakobsap, T. (2021). Development of processes and tools for determining public policy of Thai political parties: Complete report. Research project. Bangkok: College of Politics and Governance King Prajadhipok's Institute. [in Thai]
- Mahasuk, M.B. (2022). Thai political communication through social media. *Journal of Philosophy Review*, 27(2), 63-81. [in Thai]
- Nanthawaropas, N. (2014). *Political communication: theory and application*. Bangkok: Mass Media. [in Thai]
- Office of the Election Commission. (2023). Results of the general election of MPs, 14 May 2023. Retrieved on 14 March 2024, from https://www.ect.go.th/ect_th/th/mp66-report. [in Thai]
- Panthaneeya, S. (2023). Public policy communication on election campaign signs. Members of the House of Representatives 2023, Trang Province. *Administrative Journal*, 12(2), 256-271. [in Thai]
- Pares I Maicas, M. (1992). *Introduction a la communication social*. Barcelona: ESRPPPU.
- Phakapaswivat, S. (2003). *Strategic management*. 11th printing. Bangkok: Amarin Printing and Publishing Public Company Limited. [in Thai]
- Phochankoh, T. (2022). Factors affecting voting in the election of members of the House of Representatives, District 5, Bangkok, year 2019. *College of Administrative Studies Academic Journal Maejo University*, 5(1), 16-28. [in Thai]
- Phongsri, Y. (2019). Factors affecting the decision to elect members of the House of Representatives. Pathum Thani Province. (Master of Political Science thesis). Political Communication College Krirk University, Bangkok. [in Thai]
- Saikua, C. (2022). Behavior of people in the election of members of the House of Representatives. In Nopphitam District Nakhon Si Thammarat Province. *Mahachula Nakornrat Journal*, 9(5), 129-145. [in Thai]
- Sakworawit, A., & Wongsukhumamorn, S. (2019). The expectation that a candidate will win the election moderates the relationship between the representativeness of political ideas and electoral decisions. *Social science journal Chulalongkorn University*, 49(2), 1-23. [in Thai]
- Sener, T., Balku, Y., Selim Alkan, Y. (2023). The socio-psychological factors affecting the voting behaviour of the postgraduate politics students. Retrieved February 20, 2023, from <https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2023.1218104/full>.
- Sihabunlee, C. (2023). Factors in deciding the election of members of the House of Representatives. Review research January 2023 Edition, Research and Development Group Office of the Secretariat of the House of Representatives. [in Thai]

- Sonchaeng, P. (2018). Factors affecting the decision to elect members of the House of Representatives: A study of the case of people in Bangkok, year 2019. (Master of Political Science research). Political Communication College Krirk University, Bangkok. [in Thai]
- Tansakunrungruang, K. (2022). Problems with enforcing the Constitutional Act on Political Parties B.E. 2017: Study of the case of dissolution of political parties due to wrongdoing. Bangkok: King Prajadhipok's Institute. [in Thai]
- Wisuttho, B. (2022). Communication strategies of Thai political parties in the digital age. Mahachulakhachasan Journal, 13(1), 47-58. [in Thai]
- Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. 3rd ed. New York: Harper and Row.
- Yisoonyamklin, S. et al. (2024). Factors affecting the decision to elect members of the House of Representatives in Thailand. Journal of Management and Social Sciences Review, 7(1), 337-348. [in Thai]